

KIRGIZİSTAN – TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ

**KIRGIZİSTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE
REHBERLİK HİZMETLERİNE DUYULAN İHTİYAÇ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Саркынай ТЕМІРБЕКОВА

Danışman

Doç. Dr. Hasan YILMAZ

BIŞKEK 2019

ÖZ

Yazar : Carkınay TEMİRBEKOVA
Üniversite : Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XXIV + 117
Mezuniyet Tarihi : 19/ 06/ 2019
Tez Danışmanı : Doç.Dr Hasan YILMAZ

KIRGIZİSTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİNE DUYULAN İHTİYAÇ

Bu araştırmada, Psikolojik Danışma ve Rehberliğe duyulan ihtiyaç öğrenci, öğretmen, ve veli görüşlerine göre incelenmektedir. Kırgızıstanda bu konuyla ilgili bilimsel çalışmaların olmadığı, bu alanda yapılacak çalışmalara ihtiyaç olduğu bilinmektedir. Bu bakımdan, bu araştırmada elde edilen veriler; Kırgızistan Eğitiminde, Psikolojik Danışma ve Rehberliğe duyulan ihtiyaca dikkat çekeceği ve farkındalık oluşturması umulmaktadır. Araştırmanın içeriği aileler, uzmanlar, okul çalışanları ve yöneticileri tarafından yararlanılabilecek bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Kırgızistan’da benzer araştırmalar için de bir başlangıç olacaktır. Araştırmanın evrenini 2018 -2019 öğretim yılında Bişkek şehrinin ve Çüy Bölgesinin okullarında öğrenim görmekte olan 12 – 17 yaş arasındaki öğrenciler, öğretmenler ve veliler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini seçkisiz yöntemle belirlenen okullarda öğrenim görmekte olan 499 öğrenciden, 201 veli, 200 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada Türkiye’de MEB tarafından önerilen ve resmi web sitesinden ulaşılabilen Problem Tarama Envanteri kullanılmıştır. Envanter; (1) sağlık ve beslenme, (2) okul, okul-öğretmen ve ders, (3) toplumsal ilişkiler (4) ev ve aile, (5) meslek ve gelecek, (6) kişilik boyutları altında 50 maddeden oluşmaktadır. Okullarda ne tür rehberlik hizmetlere daha çok ihtiyaç duyulduğunu belirlemek amacıyla, anne – baba ve öğretmenler için araştırmacı tarafından ‘Problem Belirleme Formu’ 5 grup altında (önleyici ve geliştirici rehberlik,

öğrenciyi tanıma, bilgi toplama ve yayma, oryantasyon, müşavirlik) 25 maddeden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması belirlenmiş okulların Müdürlüğü'nden izin alınarak, 2018 - 2019 eğitim -öğretim yılında uygulama yapılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS programı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Danışma hizmetleri, Psikolojik Danışma ve Rehberlik

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Автор	: Темирбекова Жаркынай
Университет	: Кыргыз – Түрк Манас Университети
Багыты	: Педагогика
Диссертациянын түрү	: Магистрдык диссертация
Барактардын саны	: XXIV + 117
Бүтүрүү датасы	: 19 / 06 / 2019 /
Илимий жетекчиси	: Доц.Др. Хасан Йылмаз

“КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ СИСТЕМАСЫНДА ПСИХОЛОГИЯЛЫК – ПЕДАГОГИКАЛЫК КЕҢЕШ ЖАНА КӨМӨК КЫЗМАТТАРЫНА МУКТАЖДЫК”

Жасалган изилдөөнүн негизги максаты Кыргызстандагы билим-берүү мекемелеринде психологиялык кеңеш жана көмөк кызматтарына болгон муктаждыкты окуучу, ата – эне жана мугалимдердин көз караштарына ылайык аныктоо. Кыргызстанда бул темага байланыштуу илимий изилдөөлөрдүн жок болгондугу, бул тармакта жасалышы керек болгон изилдөөлөргө муктаждык бар болгондугун көрсөтүп турат. Алынган жыйынтыктар Кыргызстандын билим билим берүү системасынын психологиялык – педагогикалык кеңеш жана көмөк кызматтарына болгон муктаждыкка көңүл бурдуруу үмүттөлөт. Изилдөө үй – бүлөөлөр, изилдөөчүлөр, мектепте иштегендер үчүн пайдалуу булак боло тургандыгы күтүлүүдө. Изилдөөнүн популяциясын 2018 – 2019 окуу жылында Бишкек шаарында жана Чүй облусунун мектептеринде билим алган 12 -17 жаш арасындагы 499 окуучу, 200 окутуучу жана 201 ата – эне түзөт. Изилдөөнүн максаты мектеп жетекчилерине жана мугалимдерге түшүндүрүлгөн, керектүү уруксат алынган жана катышуучулардан чын – дилинден жооп кайтаруусу өтүнгөн. Изилдөөдө Түркияда МEB тарабынан сунушталган жана официалдуу web сайтынан алынган «Көйгөйдү анализдөө шкаласы» колдонулган. Окуучулар

дуушар болгон көйгөйлөрдү, керектөөлөрдү белгилөө жана окуучуларга жардам берүү максатында 50 суроодон түзүлүп даярдалган. Бул тизмеде окуучулардын ден-соолук жана личносттук көйгөйлөрдү мектеп, үй, үй-бүлө, кесип, келечек жана коомдук байланышта көрүнгөн көйгөйлөрдү ортого коет.

Мектептерде кайсыл түр психологиялык педагогикалык кеңеш жана көмөк кызматтарына көбүрөөк муктаждык жаралгандыгыны аныктоо максатында ата – энелер жана окутуучуларга 25 суроодон түзүлгөн « Проблеманы аныктоо формасы» колдонулган. Статистикалык анализдер үчүн SPSS прграммы колдонулган.

Ачык сөздөр: Окуучуга багытталган кеңеш кызматы, психологиялык кеңеш жана көмөк

АБСТРАКТ

Подготовила : Темирбекова Жаркынай
Университет : Кыргызско – Турецкий университет Манас
Направление : Педагогика
Вид исследования : Магистерская диссертация
Количество страниц : XXIV + 117
Дата окончания : 19 / 06 / 2019
Научный руководитель : Доц.Др Хасан Ылмаш

Потребность в службе психолога – педагогической консультации и помощи в системе образования Кыргызстана

Целью данного исследования является выявить необходимость психолога – педагогической поддержки и консультирования в соответствии с мнениями студентов, преподавателей и родителей. Известно, что в Кыргызстане нет научных исследований на данную тему, что говорит о необходимости проведения исследований в этой области. В этом отношении данные, полученные в этом исследовании, надеются привлечь внимание системы образования Кыргызстана и повысить осведомленность о необходимости в службе психолога – педагогической консультации и помощи. Полагается, что содержание исследования, будет ресурсом, который может быть полезен семьям, исследователям, школьными работникам и руководителям. Это также станет началом подобных исследований в Кыргызстане. Популяцией исследования являются учащиеся 2018-2019 учебного года в возрасте от 12 до 17 лет обучающиеся в школах Бишкека и Чуйского района, а так же преподаватели и родители. Исследованию содействовали 499 учеников, 201 родитель, 200 учителей. В исследовании была использована “ Шкала для выявления проблем”, предложенная МЕВ в Турции и доступная с официального сайта. Шкала; (1) здоровье и питание, (2) школа, школа-учитель и уроки, (3) социальные отношения

(4) дом и семья, (5) профессия и будущее, (6) личностные качества состоящие из 50 вопросов. Для того, чтобы определить, какие виды услуг необходимы в школах, исследователем для родителей и учителей была составлена "Опросник выявления проблем" из 25 пунктов под 5 группами. При оценке результатов исследования была использована программа SPSS для статистического анализа.

Ключевые слова: Консультационные услуги для учеников, психологическая поддержка и консультирование

ABSTRACT

Prepared by : Temirbekova Carkınay
Üniversity : Kyrgyz – Turkish “ Manas” University
Departament : Pedagogy
Research type : Master’s Thesis
Quantity of pages : XXIV + 117
Completion date : 19 / 06 / 2019
Scientific Adviser : Doc.Dr Hasan Yılmaz

THE NEED FOR PSYCHOLOGICAL COUNSELING AND GUIDANCE SERVICE IN EDUCATION SYSTEM

The aim of this study is to identify the need for psychological and pedagogical support and counseling according to the views of students, teachers and parents. It is known that in Kyrgyzstan there has not been conducted a scientific research on this topic yet , which indicates the need for research in this field. In this regard, the data obtained in this study refers to attract the attention of educational system of Kyrgyzstan and raise awareness of the need for a service of psychological and pedagogical advice and assistance. The scope of the research will be utilized as a resource by families, researchers, school staff and administrators. The work is expected to be the beginning of the similar studies in Kyrgyzstan. The population of the study is consisted of students of the 2018-2019 school year aged 12 to 17 years who were educated with unselected methods at schools of Bishkek city and Chui district, as well as teachers and parents. 499 students, 201 parents and 200 teachers were involved to the study. Problem Scanning Inventory was used in the present paper and was proposed by MEB in Turkey and is available on the official website. Inventory; (1) health and nutrition, (2) school, school teacher and lessons, (3) social relations (4) home and family, (5) profession and

future, (6) personal qualities consist of 50 questions. In order to determine what types of services are needed in schools, a researcher has compiled a "problem definition form" comprising of 25 items under 5 groups (preventive and developmental guidance, student recognition, collection and dissemination of information, orientation, consultation).

Data collection was carried out in the 2018-2019 academic year by the permission of the Administration of the designated schools. The SPSS program for statistical analysis was used to evaluate the results of the study.

Keywords: student counseling services, psychological counseling and guidance.

